

یادداشت

نگرانی قرقیزستان از تأثیر اقتصادی ناآرامی‌های قزاقستان

ابراهیم رضایی‌راد

کارشناس آسیای مرکزی و قفقاز

● مردم قرقیزستان ناآرامی قزاقستان، همسایه کشورشان را با دقت دنبال می‌کنند و به نظر می‌رسد برای اثراتی که ناآرامی‌های سیاسی قزاقستان بر اقتصاد کشورشان بگذارد آماده هستند. از نظر امنیتی، نگرانی‌های جدی درخصوص گسترش ناآرامی‌ها به قرقیزستان وجود دارد. سرویس مرزی در بینسکک، اعلام کرده است که در صورت بدترشدن اوضاع در قزاقستان اقدام مناسب انجام خواهد داد.

سرویس مرزی وضعیت کشور قزاقستان را زیر نظر دارد و به‌ویژه تحولات در خطوط مرزی را به دقت مورد بررسی قرار می‌دهد. ادیل بایسالوف، معاون رئیس کابینه قزاقستان، درمورد چشم‌انداز نیاز به اتخاذ هرگونه اقدامات احتیاطی اعلام خوش‌بینی و آمادگی کرده است. بایسالوف در توییت نوشت، در بینسکک، کوچک‌ترین شکی وجود ندارد که ملت برادر ما قزاقستان می‌تواند به طور مستقل همه مسائلی را که با آنها روبه‌رو می‌شود حل‌و‌فصل کند. باکیت دگنبايف، رئیس انجنس تولیدکنندگان داخلی قرقیزستان، به وبسایت تجاری تازابک گفت آنچه در قزاقستان اتفاق می‌افتد بدون شک بر اقتصاد قرقیزستان تأثیر خواهد گذاشت، زیرا این کشور یک کشور ترانزیتی برای تجارت با روسیه است.

اگر معتزضان به نظرآهزات خود ادامه دهند، بحران در قزاقستان به دلیل وسعت کشور ادامه خواهد یافت. ادامه‌داربودن تظاهرات بر اقتصاد قرقیزستان تأثیر می‌گذارد. هرچه زودتر مردم و مقامات قزاقستان از این وضعیت خارج شوند، روابط اقتصادی ما کمتر آسیب خواهد دید. نورسلطان به‌طور دوره‌ای کنترل‌های مرزی را برای صادرکنندگان قرقیزستان تشدید می‌کند، که بسیار مغایر با قوانین بلوک تجاری قزاقستان و قرقیزستان است و باعث می‌شود خطوط قطبیمی برای کامیون‌های باری در مرز مشترک آنها تشکیل شود. آنچه من (بایسالوف) می‌خواهم این است که در نتیجه همه ناآرامی‌ها، نتیجه هرچه باشد، همه سو،تفاهم‌های میان قزاقستان و قرقیزستان برطرف شود و روند تجارت بین جمهوری قرقیزستان و فدراسیون روسیه و عبور از قزاقستان تسهیل و انجام شود.

نیدیر توکوروف، مدیر آیدوچو کوم، لایه کامیون‌داران، به اوراسیا نت گفت که همکاریاتش درمورد چشم‌انداز بسته‌شدن مرز بیش از حد نگران نیستند. او گفت که کامیون‌داران آن‌قدر عادت کرده‌اند که روزهای متوالی در ایست و بازرسی گمرک منتظر بمانند که تکرار وقوع ناآرامی‌های سیاسی چیز جدیدی نخواهد بود. قزاق‌ها قبلا بارها مرز را بسته‌اند. اگر این بار آن را تعطیل کنند، یک هفته یا حداکثر ۱۰ روز خواهد بود. ایگور گلوبف، نایب‌رئیس اتحادیه مستقل رانندگان کامیون، همچنین خطر کمی برای تحویل کالاهای ضروری از خارج از کشور را به دلیل وضعیت در حال گسترش قزاقستان، که دارای یک مشکل مشترک است،

می‌بیند که آن دارا بودن ۱۲۰۰ کیلومتر مرز مشترک با قزاقستان است. گلوبف گفت: در جاهایی که کامیون‌ها می‌روند، کمتر تظاهرات وجود دارد. ما دیدیم که در طول پاندمی کرونا، موقعیت‌های مشابه آن را تجربه کردیم و دلیلی برای نگرانی وجود ندارد. رستم بالتایف، مدیر انجنم توسعه مجتمع کشت و صنعت، به اوراسیا نت گفت: برخی از اقسام اصلی مهم که از قزاقستان و روسیه می‌آیند شامل گوشت، غلات، شکر و روغن آفتابگردان است. اگر وضعیت تشدید و بدتر شود، آن‌گاه بالتایف اعلام کرده است که این قطعا بر قیمت‌ها و در دسترس بودن کالاها اثر می‌گذارد و به همین دلیل فصل زمستان شرایط بدتر از فصول دیگر سال است. قرقیزستان به‌ویژه برای محصولات جانبی نسبتا مقرون به صرفه نفت به روسیه وابسته است. در سال ۲۰۲۱، روسیه ۴۶۰ هزار تن بنزین و ۴۸۵ هزار تن گازوئیل به قرقیزستان عرضه کرد که همگی معاف از عوارض گمرکی بودند. بیش‌بینی برای سال ۲۰۲۲ برای تحویل بدون عوارض گمرکی ۶۵۰ هزار تن دیگر بنزین و ۵۵۰ هزار تن گازوئیل بود.

متخصصان لجستیک می‌گویند که مدت‌هاست در حال لابی‌گری برای دولت برای کشف یک کریدر و حمل‌ونقل جایگزین بین قرقیزستان و روسیه بوده‌اند که قزاقستان را دور می‌زند. جامعه تجاری چندین بار ایده داشتن چندین کریدر و حمل‌ونقل را مطرح کرده است تا کشور قرقیزستان به عوامل خارجی وابسته نباشد. گلنارا اوسکنبايوا، رئیس اتحادیه شرکت‌های بابریی، به تازابک گفت: من فکر می‌کنم که وضعیت کنونی دولت را مجبور به برداشتن گام‌های بیشتر درخصوص ایده‌های جدید برای دورزدن قزاقستان خواهد کرد. یکی از مسیرهای ترانزیتی جایگزین، هرچند بسیار پیچیده، که توسط صادرکنندگان قرقیزستان ارائه شده است، حمل کالا از طریق چین، به مغولستان و سپس از مرز آن کشور به روسیه را در نظر می‌گیرد.

اقتصاد

آیا کسی حاضر به پذیرش مسؤلیت حذف ارز دولتی هست؟

سیل انتقاد نمایندگان مجلس از حذف ارز ترجیحی

از این قلم پرمصرف سفره‌های مردم باشد.

صورت مسئله را پاک می‌کنید!

اما نماینده دیگری روز سه‌شنبه به ارز ترجیحی

اشاره کرد. نماینده مردم صومعه‌سرا در مجلس یازدهم گفت: «شاه‌کلید بودجه سال ۱۴۰۱ ارز ترجیحی است. هنر دولت باید این باشد که جلوی رانت‌خواران را بگیرد و دست اضافه‌خواهان را قطع کند نه اینکه صورت‌مسئله را در شرایط فعلی کشور حذف کند. حذف ارز ترجیحی به ضرر دولت است.»

زارح «ما در کمیسیون تلفیق با حذف ارز ترجیحی به طور مشروط موافقت کردیم، مشروط به اینکه دولت تضمین کند به اینکه اقلام پرمصرف خانوارها با قیمت ثابت و بدون تغییر به دست مردم برسد. در این رابطه نرم‌افزاری توسط بانک مرکزی آماده شده و قرار است در کمیسیون تلفیق و صحن مجلس برای نمایندگان ارائه شود تا نمایندگان در جریان جزئیات آن قرار گیرند. ما با پرداخت یارانه نقدی خود به مردم موافق نیستیم». این موضوع که نمایندگان تغییرنکردن قیمت اقلام پرمصرف خانوارها است. آگاهی ندارند هرچند از عنوان «کلیات بودجه» برمی‌آید اما برای برخی از کارشناسان تردیدهایی ایجاد کرده است. به‌ویژه آنکه برخی اظهارات دیگر نمایندگان برخلاف این شرطی است که سخنگوی کمیسیون تلفیق امر را به آن مشروط کرده و آن هم تغییرنکردن قیمت اقلام پرمصرف خانوارها است.

دراین‌باره یکی از نمایندگان مجلس برای نمونه

درباره قیمت مرغ گفت که سر به آسمان خواهد زد. امیرآبادی‌فراهانی، نماینده مردم قم در مجلس، در یک برنامه تلویزیونی درباره قیمت تورم پس از حذف ارز ترجیحی گفت: «بیش‌بینی دولت این است که با حذف ارز ترجیحی سال ۱۴۰۱ مرغ ۶۰ هزار تومان

می‌شود اما ما در مجلس پیش‌بینی قیمت ۸۰ هزار تومانی را داریم». سخنانی که البته در روز رأی‌گیری غایب بود. این نماینده همچنین گفت «اراده دولت و مجلس این است که کالاهای اساسی با قیمت مناسب به دست مردم برسد». به گفته خود او، یارانه نقدی‌ای که دولت در نظر دارد، بین ۱۳۰ تا ۱۵۰ هزار تومان است. رقمی که با توجه به قیمت پیش‌بینی‌شده مرغ فقط باید صرف خرید دو کیلوگرم

مکلف به حذف ارز ترجیحی کرده است». که ظاهرا دولت به دلایلی ازجمله گفته رئیس‌جمهور مبنی بر خطرآزمزبودن معیشت مردم و تاکید مقام معظم رهبری از این تکلیف سرر باز زده است. سخنگوی دولت با تأیید این موضوع می‌گوید: «مسئله‌ای که دولت در ابتدای استقرار خود با آن مواجه شد، این بود که با یک تکلیف قانونی برای حذف ارز ترجیحی روبه‌رو بود اما تدبیری برای جبران فشاری که به طبقه پایین جامعه می‌آید پیش‌بینی نشده بود». برخی نمایندگان هنوز هم بر این باور هستند که تدبیر مورد نظر اندیشیده نشده است اما سخنگوی دولت از وفاق شکل‌گرفته بر سر موضوع سخن می‌گوید «خوشبختانه الان یک وفاق و وحدت نظر برای چاره‌جویی این مسئله با درنظرگرفتن بهبود معیشت مردم و حذف رانت و فساد از ارز ترجیحی در مجلس و دولت وجود دارد و همه برای اصلاح امور بر مبنای یک سیاست اقتصادی یابار و مؤثر هم‌نظرند.»

سفره مردم کوچک‌تر هم می‌شود

سخنان یک نماینده مجلس دیگر ابهامات قبیل را دارد و مانند بقیه اظهارنظرها هم می‌گوید این طرح خیلی خوب است و هم معتقد است سفره مردم کوچک می‌شود. به گفته ذبیح‌الله اعظمی ساردویی: «مبنا بر این است که این ارز حذف شود. روز یکشنبه نیز رئیس‌جمهور در صحن علنی مجلس اعلام کردند که بنا بر این بود که تخصیصی برای ارز ترجیحی نیز رئیس‌جمهور در صحن علنی مجلس اعلام کردند که بنا بر این بود که تخصیصی برای ارز ترجیحی، تورم‌زا است. گفته «مسئولان حامی حذف ارز چهارهزارو ۲۰۰ تومانی حافظان منافع مافیای اقتصاد ایران‌اند که هم در مجلس و هم در سازمان برنامه و هم در دولت پراکنده شده‌اند و در تمام نهادهای اقتصاد نفوذ و قدرت دارند». این کارشناس با تأکید بر اینکه حذف ارز ترجیحی، تورم‌زا است، گفته «مسئولانی بودند که با حذف ارز ترجیحی تورم رشد نمی‌کند، باید آن را تضمین کنند و اگر تورم بالا رفت، تمام این مسئولان باید در دادگاه صالحه محاکمه شوند».

سفره مردم از این نیز کوچک‌تر خواهد شد»- که می‌تواند بیشتر اعتراض به لزوم حذف ارز از سوی رئیس سازمان برنامه تعبیر شود. سخنی که یک نماینده دیگر مجلس تأیید می‌کند. محمدعلی محسنی‌بندپی، نماینده مجلس، در همین زمینه به خبرگزاری ایلنا می‌گوید: «ما در صورتی می‌توانیم بگوییم که با حذف این یارانه‌ها به مردم فشار وارد نخواهد شد که مردم حس نکنند ارز حذف شده است؛ آیا الان در داروخانه‌ها، نهاده‌های دامی و در قیمت مرغ و تخم‌مرغ این مردم حس نکردند که ارز حذف شده است؟».

حذف ارز باشنه آشیل دولت است

آقای میرکاظمی خود نیز دست از توجیه از مزایای طرح برداشته و در روز بررسی کلیات لایحه در مجلس نه از خوبی طرح حذف بلکه از اجبار به اجرای

آن سخن گفت. در این روز میرکاظمی در مجلس گفت «در بودجه سال ۱۴۰۱ کل فروش ما یک میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه بوده که با دلار ۶۰ هزار تومانی به فروش می‌رود. ۲۶ میلیارد دلار کل درآمد نفتی کشور خواهد بود که با کم‌کردن سهم شرکت ملی نفت و صندوق توسعه و سه درصد مناقط محروم تنها ۱۶ میلیارد دلار برای ما باقی می‌ماند که باید ۳۸۰ هزار میلیارد تومان به خزانه واریز شده تا صرف هزینه‌های جاری و عمرانی شود و هم ارز ترجیحی نیز داده شود؛ آیا از نظر شما یا این مبلغ محدود می‌توان هر دو این کارها را انجام داد؟»

که البته کسی نظر خود را نگفت. اما روز سه‌شنبه پُژمانفر دیگر نماینده مجلس به ارز ترجیحی پرداخت و گفت «عضو کمیسیون اصل ۹۰ مجلس با بیان اینکه پاشنه آشیل بودجه حذف ارز چهارهزارو ۲۰۰ تومانی است، گفت: اگر این مهم درست اجرا نشود، ضعیف، ضعیف‌تر و قوی، قوی‌تر می‌شود. باید سیاست جبرانی برای عامه مردم در این بودجه رعایت شود تا بیشتر آسیب بینند. نماینده مردم مشهد در مجلس درباره وضعیت دارو گفت: «در موضوع دارو، ارز ترجیحی حذف نشده است. بنا هم نیست حذف شود اما گرانی دارو و امکاناتی که با ارز چهارهزارو ۲۰۰ تومانی وارد شده نشان‌دهنده این ضعیف‌بودن نظرات است». این تاز اول ماجراست. به نظر نمی‌رسد جز رئیس سازمان برنامه و بودجه که هیچ تردیدی در هیچ مسیری از سوی او برای حذف ارز ترجیحی وجود نداشت، کسی حاضر به گردن‌گرفتن عواقب آن باشد و هرکس از نمایندگان تا دولتی‌ها درصدد رفع مسئولیت از خود است و با مستندکردن گفته‌های خود به عبارت «ما که گفتیم»، برای روز مبادا مطرح اقتصاد در راه است. به گفته او «مسئولان حامی حذف ارز چهارهزارو ۲۰۰ تومانی حافظان منافع مافیای اقتصاد ایران‌اند که هم در مجلس و هم در سازمان برنامه و هم در دولت پراکنده شده‌اند و در تمام نهادهای اقتصاد نفوذ و قدرت دارند». این کارشناس با تأکید بر اینکه حذف ارز ترجیحی، تورم‌زا است، گفته «مسئولانی بودند که با حذف ارز ترجیحی تورم رشد نمی‌کند، باید آن را تضمین کنند و اگر تورم بالا رفت، تمام این مسئولان باید در دادگاه صالحه محاکمه شوند».

چهارشنبه ۲۲ دی ۱۴۰۰

گزارش

رئیس پیشین صدا و سیما مدیرعامل هلدینگ خلیج فارس شد

جنجال «علی‌عسگری»

● **شرق**: خلاصه ماجرای خبرساز این روزها به این صورت است که «عبدالعلی‌علی‌عسگری، رئیس سابق صداوسیما مدیرعامل هلدینگ خلیج فارس شد». سوابق علی‌عسگری و همچنین اهمیت هلدینگ خلیج فارس زمینه‌ساز این بحث و واکنش جدی کاربران شبکه‌های اجتماعی شد و منتقدان می‌گویند که این سوابق با هم همخوانی ندارد و این انتصاب می‌تواند زمینه‌ساز مسائلی در این شرکت بزرگ شود؛ اما در سمت دیگر حامیان و نزدیکان رئیس صداوسیما به سوابق تحصیلی علی‌عسگری اشاره می‌کنند و می‌گویند این انتصاب غیرعادی نیست. آنها می‌گویند علی‌عسگری لیسانس برق از امیرکبیر تهران دارد و کارنامه تحصیلی‌اش با مدیریت یک شرکت پتروشیمی همخوانی دارد اما منتقدان سراغ سوابق کاری او رفته‌اند و می‌گویند چه نسبتی بین مدیریت صداوسیما و یک پتروشیمی وجود دارد؟ پیش از علی‌عسگری، جعفر ربیعی مدیرعامل بوده است که از اسفند ۹۶ در این سمت قرار داشت. در حکم منتشرشده البته درباره سوابق علی‌عسگری آمده است که از سوابق مدیرعامل هلدینگ خلیج فارس می‌توان به مشاور دریرخانه شورای‌عالی انقلاب فرهنگی، معاون وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی (سال ۱۳۷۰)، رئیس هیئت‌مدیره و مدیرعامل سازمان مراکز ایرانگردی و جهانگردی (سال ۱۳۷۰)، بنیان‌گذاری شرکت فروشگاه‌های رفا، مدیر بنیاد فرهنگی - پژوهشی غرب‌شناسی (سال ۱۳۸۰)، مشاور ریاست سازمان صداوسیما، معاون آموزشی صداوسیما، رئیس دانشگاه صداوسیما، معاون توسعه و فناوری رسانه در سازمان صداوسیما (به مدت ۱۰ سال)، از اعضای مرکزی قرارگاه فضای مجازی و از طراحان اصلی شورای‌عالی فضای مجازی، عضو شورای سیاست‌گذاری سازمان اوقاف و امور خیریه و مشاور رئیس قوه قضائیه اشاره کرده. هرچه هست حالا مطرح کرد.

مدیرعامل علی‌عسگری هنوز تأیید نشده است

روز گذشته و پس از خبرسازشدن این انتصاب، رئیس کل سازمان خصوصی‌سازی انتصاب علی‌عسگری به سمت مدیرعامل هلدینگ پتروشیمی خلیج فارس را رد کرد و گفت: مطابق قانون، صورت‌جلسات مجمع شرکت‌هایی که سهام عدالت دارند یا در فهرست واگذاری هستند یا واگذار شده‌اند و دوره نظارت و اقساط آنها تمام نشده، ازجمله توجیه در اعضای هیئت‌مدیره حتما باید به تأیید سازمان خصوصی‌سازی برسد. او ادامه داد که: «شرکت هلدینگ پتروشیمی خلیج فارس هم ازجمله این شرکت‌هاست و هنوز صورت‌جلسه‌ای به این سازمان ارسال نکرده است». قربانزاده افزود: ضمنا مطابق مصوبه شورای‌عالی بورس، اعمال حقوق مالکانه سهام عدالت غیرمستقیم تا پایان سال باید از سوی دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط یا هماهنگی وزارت اقتصاد صورت گیرد و این اختیار وزارت اقتصاد از سوی وزیر اقتصاد به سازمان خصوصی‌سازی تفویض شده است. رئیس سازمان خصوصی‌سازی گفت: هلدینگ پتروشیمی خلیج فارس حدودا ۲۴ درصد سهام عدالت غیرمستقیم دارد و هنوز برای معرفی نماینده این سهام با سازمان خصوصی‌سازی هماهنگی نشده است.

علاوه‌براین انتشار خبر این انتصاب، با واکنش رئیس اسبق صداوسیما هم همراه شد؛ محمد سرفراز، رئیس اسبق صداوسیما، به سمت مدیرعاملی پتروشیمی خلیج فارس واکنش نشان داد و به کنایه نوشت: همان‌طور که در صداوسیما معضلات کشور را حل کرد، در پتروشیمی خلیج فارس مشکل مالی دولت را حل می‌کند! سرفراز دراین‌باره و در یک توییت در صفحه شخصی‌اش نوشت: «جناب علی‌عسگری همان‌طور که رسانه ملی را با کمک خانواده و دو مرچ تصمیم‌ساز، از فروپاشی نجات داده و مخاطب آن را به بیش از ۸۰ درصد رساند و معضلات کشور را یکجا حل کرد، اکنون در تراست خصوصی پتروشیمی خلیج فارس، مشکل مالی دولت را هم حل خواهد کرد!».

علی‌عسگری، مدیرعامل بیمه رازی، نیز با اشاره به چشم‌انداز تفاهم‌نامه منعقدۀ اظهار امیدواری کرد: امضای تفاهم‌نامه همکاری بانک تجارت و بیمه رازی مسیر مناسبی برای همکاری، هم‌افزایی و خلق ارزش افزوده بین دو صنعت بسیار مهم و تأثیرگذار بیمه و بانک باشد. ارائه خدمات بانکی به بیمه‌گران و بیمه‌گذاران از طریق درگاه‌های بانکی، دستگاه‌های پایانه فروشگاه‌ی و وب کیوسک‌های فعال بانک تجارت به منظور پرداخت حق بیمه و مبالغ خسارت بیمه‌گذاران ازجمله مفاد این تفاهم‌نامه است.

بیمه‌ای، فضای مناسبی را برای توسعه این صنعت در کشور به وجود خواهد آورد.

وی با تأکید بر لزوم بسترسازی مناسب خدمات و راه‌حل‌های بانکی برای ارائه به صنعت بیمه به‌عنوان یکی از بازارهای متعامل با صنعت بانکی، افزود: تلاش کارشناسان در بانک تجارت معطوف به این امر کلیدی است که با استفاده از ظرفیت‌های موجود بانک و نیازسنجی دقیق، بسته‌های خدماتی مورد نیاز شرکت‌های بیمه‌ای ازجمله بیمه رازی را طراحی و ارائه کنند و انعقاد این تفاهم‌نامه گام مؤثری در راستای تقویت تعاملات فی‌مابین محسوب می‌شود.

دکتر هادی اخلاقی فیض‌آثار، مدیرعامل بانک تجارت، در مراسم انعقاد تفاهم‌نامه همکاری این بانک و بیمه رازی بر لزوم ارائه خدمات بانکی در راستای توسعه صنعت بیمه کشور تأکید کرد.

به گزارش روابط‌عمومی بانک تجارت، در مراسمی با حضور دکتر اخلاقی، مدیرعامل بانک تجارت و علی‌عسگری، مدیرعامل بیمه رازی، تفاهم‌نامه همکاری منعقد شد.

در این مراسم مدیرعامل بانک تجارت با اشاره به سابقه دیرین همکاری این بانک با صنعت بیمه کشور گفت: ارائه خدمات بانکی به‌ویژه خدمات الکترونیک علاوه بر تسهیل و تسریع انجام امور

مدیرعامل بانک تجارت در مراسم امضای تفاهم‌نامه همکاری این بانک و بیمه رازی تأکید کرد:

انجام امور بیمه‌ای با ارائه خدمات الکترونیک بانکی تسهیل می‌شود

علی‌عسگری، مدیرعامل بیمه رازی، نیز با اشاره به چشم‌انداز

تفاهم‌نامه منعقدۀ اظهار امیدواری کرد: امضای تفاهم‌نامه همکاری بانک تجارت و بیمه رازی مسیر مناسبی برای همکاری، هم‌افزایی و خلق ارزش افزوده بین دو صنعت بسیار مهم و تأثیرگذار بیمه و بانک باشد.

ارائه خدمات بانکی به بیمه‌گران و بیمه‌گذاران از طریق درگاه‌های بانکی، دستگاه‌های پایانه فروشگاه‌ی و وب کیوسک‌های فعال بانک تجارت به منظور پرداخت حق بیمه و مبالغ خسارت بیمه‌گذاران ازجمله مفاد این تفاهم‌نامه است.